

EWALUACJA JAKO DZIAŁANIE AUTONOMICZNE I ODPOWIEDZIALNE

Grzegorz Mazurkiewicz

Uniwersytet Jagielloński

Program wzmocnienia efektywności
systemu nadzoru pedagogicznego
i oceny jakości pracy szkoły

Ewaluacja wewnętrzna
w szkole podstawowej

IBE: Warszawa 28.11.2014

Współczesny kontekst edukacji

- Globalne społeczeństwo wiedzy
- Nieprzewidywalne zmiany i kryzysy
- Proces uczenia się przez całe życie
 - Konieczność współpracy
 - Przeciwdziałanie wykluczeniu
 - Ekologia i demografia

Współczesny kontekst edukacji

- Jeden z głównych przedmiotów zainteresowania rządów na całym świecie,
- Uważana za najlepszą inwestycję w przyszłość,
- Znacząca pozycja w wydatkach publicznych (OECD, 2010)

Ewaluacja jeden z mechanizmów zmiany

Systematyczne zbieranie, analiza i wymiana danych na temat procesów indywidualnych, grupowych czy organizacyjnych, prowadzone, aby wspierać uczenie się.

Osądy i decyzje wynikają z danych, a nie intuicji (I-Probenet)

Ewaluacja pomaga

- ⌘ Zrozumieć własną pracę, jej kontekst czy wpływ (profesjonalizm),
- ⌘ Zrozumieć uwarunkowania działań, aby podejmować właściwe decyzje (zarządzanie),
- ⌘ Zrozumieć organizację od zewnątrz (kontrola – rozliczenie)

Ewaluacja – modele

- ⌘ Model zorientowany na rezultat końcowy
(wymierność, wydajność)
- ⌘ Model zorientowany na proces
(uczestnictwo)
- ⌘ Zewnętrzna i wewnętrzna
- ⌘ Zawsze zaproszeniem do refleksji

Cele systemu ewaluacji w Polsce

Rozwój szkół i innych placówek dzięki:

- ewaluacji dostarczającej informacji oraz inspirującej do refleksji i dyskusji

Rozwój systemu edukacyjnego dzięki:

- zmianie kultury, relacji i struktur oraz wspieraniu profesjonalizmu i podejmowaniu decyzji na podstawie danych

Cele systemu ewaluacji w Polsce

Rozwój społeczny i cywilizacyjny

Demokracja i wolność

Wartości i postawy

- Partycypacja i zaangażowanie
- Kreatywność i mobilność
- Równość i zaufanie
- Partnerstwo
- Otwartość

Profesjonalizm

Zewnętrzna - wewnętrzna

- Dwie dekady zwiększania autonomii
 - Dwie dekady zwiększania odpowiedzialności
- Zmiana roli dyrektorów i nauczycieli w zapewnianiu jakości i doskonaleniu

Ewaluacja wewnętrzna w Polsce

- ◎ Szkoły mają autonomię co do prowadzenia ewaluacji wewnętrznej,
- ◎ Dyrektorzy i nauczyciele odpowiedzialni za to, co poddają ewaluacji i w jaki sposób wykorzystują jej wyniki,
- ◎ Żadna instytucja zewnętrzna nie ma podstaw prawnych, by ingerować w ten proces,
- ◎ Ewaluacja jest trudnym emocjonalnie procesem.

Ewaluacja wewnętrzna w Polsce

- ⊙ Wątpliwości: gdzie źródło tego co dzieje się w klasie?
- ⊙ Trudność nauczycieli w dobrym wyborze tego, co warto poddać ewaluacji,
- ⊙ Badania tego co nie stwarza problemów daje niewielkie korzyści,
- ⊙ Traktowanie ewaluacji jako bytu obcego i dodatkowej pracy bez zauważania sprawstwa.

O czym pamiętać?

- ◎ Sposób prowadzenia ewaluacji może być ważniejszy od wyników ewaluacji,
- ◎ Poszanowanie wartości: dialogiczność, partnerstwo, jawność, szacunek, ...
 - ◎ Udział uczniów i rodziców,
 - ◎ Ograniczać wielkie projekty,
- ◎ Szukać atrakcyjnych metod, które wspierają proces edukacyjny.

Ewaluacja jako dialog

- Aby żyć ludzie muszą działać wspólnie – tworzyć rzeczywistość
- Akty komunikacji, działań, myśli, refleksji tworzą jej (rzeczywistości) tkankę
- Nic nie jest prawdziwe dopóki ludzie nie zgodzą się, że to coś jest prawdziwe
 - Dzięki nazywaniu świata ludzie zmieniają go
 - Dialog jest egzystencjalną koniecznością

Dialog jest koniecznością

- Nie może zostać zredukowany do procesu przekazywania informacji, wymiany opinii
 - Akt kreacji, nie instrument dominacji
- Nie istnieje bez miłości do świata i do ludzi
- Jeśli nie kocham świata, życia, ludzi nie mogę rozpocząć dialogu
- Dialog nie może istnieć bez pokory i wiary w ludzkość, w możliwość budowania

Ewaluacja wobec badań w działaniu

Forma kolektywnej działalności podejmowanej
w sytuacjach społecznych
w celu **rozszerzenia i wzmocnienia**
racjonalności oraz sprawiedliwości
zarówno **swych** praktyk społecznych
i edukacyjnych,
jak i rozumienia tych praktyk, ale też sytuacji, w
których mają one miejsce

JAKOŚĆ I SPRAWIEDLIWOŚĆ

